

A csibe szó hallatára nyilvánvalóan mindenkinek a tyúkudvarban, a kotlós tyúk után szaladgáló kis sárga tollgomócok jutnak eszébe. És ha feltennénk a kérdést, hogy a vízityúk kicsinyeit hogy hívják, az emberek nagy része gondolkodás nélkül vágná rá, hogy vízicsibének. Pedig ez a szóösszezsengések ellenére nem így van. A vízityúk fiataljait vízityúk csibének, míg a vízicsibe fiataljait vízicsibe csibének nevezik. Most, hogy mindenkit kellőképpen összezavartam, jöjjön e havi madarunk, a kis vízicsibe.

A nádasok rejtett életmódú madara, mely egészen hihetetlen módon képes a vízben járni. Testméretéhez viszonyítva nagyon hosszúak a lábujjai, és ezek a hosszú ujjak a víz felszínén lévő úszó növényi részekből képződött uszadékon nagyon jól elosztják a madár testsúlyát. A felületes szemlélő azt is hihetné, hogy a madár a víz felszínén lépdel.

A kis vízicsibe (*Porzana parva*) Magyarországon szinte minden nagyobb vizes élőhelyen megtalálható.

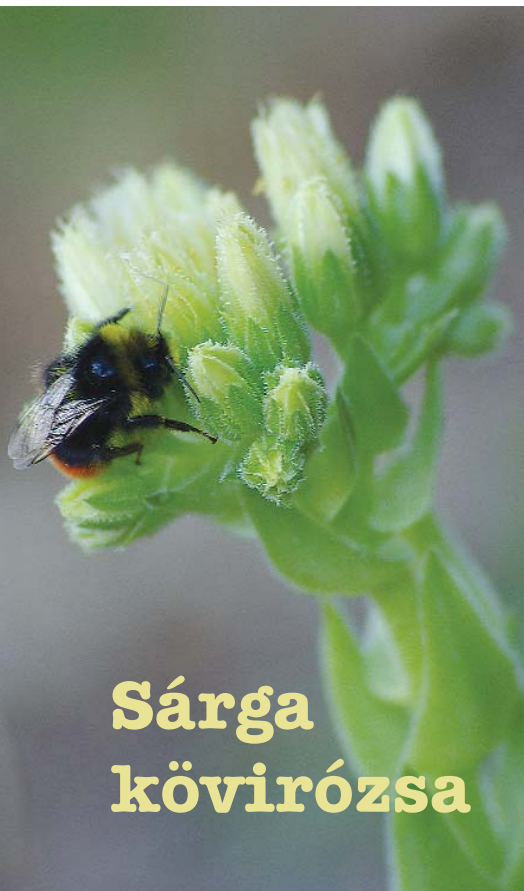

Kis vízicsibe

Kedveli a mély vízi nádasokat, főleg azokat a részeket, ahol a víz felett a több éves, avas nád is megtalálható. Ezekben, a mindenki szeme előtt láthatatlan nádasokban járja rejtett ösvényeit.

A madarak telelőterületeikről április vége felé érkeznek meg. A területfoglalás gyorsan megtörténik. A párba állt madarak jelenlétéről leginkább éjjel szerezhetünk tudomást. Ugyanis ilyenkor hallatják jellegzetes kiáltásukat. A revírfoglalás után fészket építe-

nek. Itt használják ki az öreg, avasodó, letört nád, gyékény jelenlétét, ugyanis ezek alá építik fészkeiket. Így azok felett mindig található valamiféle tetőszerű képződmény. Fészkeket, mert egy pár többet is készít. Egy fészket szolgálja a költést, a többi pedig úgynevezett pihenő vagy játszó fészket. Maga a fészket száraz gyékény- és nádlevelekből áll. A nádas fészkelésre alkalmas részein több pár is költöhet, viszonylag közel egymáshoz. Bár nem telepeken költő faj, de ezáltal laza fész-

Sárga kövirózsa

A sziklakertek szinte elengedhetetlen díszje a kövirózsa. De ne higgyük, hogy csak dísznövényként létezik. Vadon élő fajok gazdagítják a természet sziklakertjeit. Ezek a növények mind ugyanolyan szépek, mint a kertészeti változatok. Közülük most a sárga kövirózsával foglalkozunk, mely gyógynövényként is ismert. Azt mondják, hogy a növény kicsorduló nedve enyhíti a fülfájást.

A sárga kövirózsa (*Jovibarba hirta*) egy rendkívül igénytelen növény. A sziklarepedésekben, ahol gyakorlatilag nincs is talaj, nincs víz, ott ez a növény vígan megél. Jól kihasználja ezt a lehetőséget, hiszen így jóformán nincs konkurencia, egyedüli növényként tenyészhet a sziklafelületeken, tápanyagszegény vázlatajokon.

Elterjedését tekintve, gyakorlatilag a magyarországi középhegységekben mindenhol megtalálható. Kedveli a mészkövet, de például a Mecsekben a vörös homokkőn is tenyészik.

A nyers sziklafelületen, de sziklagyepben, karsztbokorerdők tisztásain is él. A növény az év teljes hosszában látható, hiszen húsos levelei télállóak. A levelei csillag alakban, körkörösén helyezkednek el, tölevélrózsát alkotnak. Ezek a kis, gömb alakú levélegyüttesek általában zöldek, csúcsukon piros futtatással. Ez a megjelenési formája a legismertebb. Jellemző rá, hogy sarjhajtásokat növeszt. Az egészen rövid indák végén fejlődő sarjnövényké az indáról leválva könnyen elgurulnak, és legyökeresedve máshol

kelő telepei létrejöhetnek. Május közepére már teljes lehet a párok fészekalja, amibe legtöbbször 6-7 tojás kerül. A költésben mindkét szülő részt vesz. Egymást váltogatva melengetik a tojásokat, míg nem azok nagyjából 20 nap elteltével ki is kelnek. A vízicsibék fiókái fészekahagyók. Ez azt jelenti, hogy miután kikeltek a tojásból és felszáradtak, szinte azonnal elhagyják a fészket. A szülők vezetésével barangolnak a nádasban. Ám egy ideig a fészkekre még visszajárnak. Abban az esetben, ha a költés meghiúsul, a nyár folyamán pótköltésbe kezhetnek, de a sikeres első után egy második fészekaljat is felnevelhetnek. A kis vízicsibe táplálékának nagy részét rovarok teszik ki. Amit a víz felszínéről, a nádi növényzet vízközeli részéről össze tud szedni, azt megfogja. A kis vízicsibe vonuló madár. Nem várja meg, míg a Kárpát-medencében rosszabbra fordul az időjárás. Augusztusban már megkezdődik a vonulás, és szeptember folyamán a fészkelő állomány nagy része elhagyja a költőterületet. A telet Kelet-Afrikában, az Arab-félszigeten, egyes példányok a Földközi-tenger afrikai részén töltik.

A kis vízicsibe Magyarországon védett madár. Természetvédelmi értéke 50.000 Ft. Hazánkban a legnagyobb számban költő vízicsibefaj, állomány nagysága néhány ezer párta tehető.

alakítanak ki telepet. Hegyvidéki faj lévén, a sokszor meredek, sziklás oldalakon kiválóan tud így terjedni. De nemcsak vegetatív úton, hanem ivaros úton is szaporodik. A nyár második felében szárat növeszt, melynek csúcán nyílnak virágai. A szár a kis levélrózsák közül kimagaslik, 15-20 cm-es is lehet, sűrűn borított levelekkel. A szár végén úgynevezett bogernyőbe rendeződnek kis virágai, amelyek így egy sűrű, tömött virágzatot alkotnak. A virágai, nevéhez illően sárga színűek. A virágszirmok pedig jellemzően rojtos szélűek. Júliustól egészen októberig virágozik. A virágokból tüszőtermések fejlődnek.

A sárga kövirózsa Magyarországon védett növény. Természetvédelmi értéke 5000 Ft. Ne szedjük termőhelyén!

KÉP ÉS SZÖVEG: VÖLGYI SÁNDOR

WWW.VOLGYISANDOR.EXTRA.HU

www.mokos.hu facebook.com/mokospince 7771 Palkonya, Hegyalja u. 1.

Bor és kultúra találkozása a Villányi Borvidéken...

MOKOS
CSALÁDI PINCÉSZET - PALKONYA

Induljon jól a heted! Augusztusban minden hétfőn

20% kedvezményt

adunk a borok árából!

Mutasd fel ezt a kupont és élvezd hűsítő borainkat!

További információk:
Tel: +36 (72) 200 201
E-mail: info@mokos.hu

ÚJ SZÉCHENYI TERV

SAJTÓKÖZLEMÉNY

MALOM A MÚLTBÓL, LÁTOGATÓKÖZPONT A JÖVŐBŐL ORFÚN

2014 / június / 28

Megkezdődött az orfűi "Malom a múltból, látogatóközpont a jövőből" elnevezésű projekt előkészítő szakasza. A fejlesztés két fő elemből áll:

1. a természeti és környezeti érték ökoturisztikai csomagban egy ökoturisztikai látogatóközpont kialakítása fog megvalósulni a Pécsi-tó partján,
2. a történelmi és kulturális örökség turisztikai hasznosítása csomagban a Malommúzeum új fogadóépülete és egy új papírmalom készül el.

Mindehhez a helyi önkormányzat 447 040 923 Ft vissza nem térítendő európai uniós támogatást használhat fel.

Az ökoturisztikai fejlesztés eredményeként megépül az Orfűi Ökoturisztikai Látogatóközpont, mely a Pécsi-tó közvetlen közelében fog elhelyezkedni. Az attrakció a Nyugati-Mecsek érdekességeit mutatja be, kedvcsináló egy kiadós túrához, a Mecsek (benne többek között a Jakab-hegy, Babás szerkövek, az Abaliget-barlang, stb.) személyes megismeréséhez. Ezen túlmenően cél a természettel harmóniában fejlődő üdülőtérület, Orfű bemutatása és a négy tóból álló töredeszer ökológiai értékeinek a megismertetése.

A kulturális célú fejlesztés a már meglévő Malommúzeum kiegészülése egy papírmalommal, mely a papírkészítés teljes folyamatát mutatja be. A malom felépítése országos néprajzi és ipartörténeti szenzáció lesz, hiszen napjainkra az összes kallómalom-típus minden egyes példánya eltűnt Magyarországon területéről, így a hajdanvolt papírmalmok is. A papírmalom épületében – és ahhoz szervesen kapcsolódva - fog helyet kapni egy tradicionális grafikai eljárásokat bemutató és alkalmazható nyitott grafikai műhely, ahol a papírmalomban előállított papír további feldolgozásra kerülne, ezzel teljes vertikumát mutatja be a papír előállításának és művészi feldolgozásának.

A projekt keretén belül Orfű Község Önkormányzata a projektgazda. Az ökoturisztikai látogató központ üzemeltetője az Orfűi Turisztikai Egyesület lesz, a már működő Malommúzeum üzemeltetője pedig a Malomkő Alapítvány.

A fejlesztés 2015. június 30-án fejeződik be.

Orfű Község Önkormányzata
Cím: 7677 Orfű, Széchenyi tér 1.
Telefon: +36 72/598-115
E-mail: www.orfu.hu
Honlap: polgarmester@orfu.hu

